A gyapottok bagolylepke (Helicoverpa armigera) és a vetési bagolylepke (Agrotis segetum) 2022 évi rajzásdinamikájának vizsgálata VARL+ feromoncsapdákkal

Az ULT-NYIDOTER által, 2022 évben 17 helyszín dohányültetvényein kihelyezett VARL+ feromoncsapdák segítségével történő vizsgálatok folytak annak megállapítására, hogy a gyapottok bagolylepke milyen egyedszámmal és mely időpontokban kezdi el a rajzását és telepedik be a dohányültetvényekbe. A vizsgálatok elsődleges célja a védekezések megfelelő időzítése. Mintavételi helyenként 1-1 VARL+ feromoncsapda került kihelyezésre. A csapdák által fogott egyedszám 2021. július 12-től augusztus 23-ig, heti gyakorisággal volt ellenőrizve. A vetési bagolylepke egyedszámát Kunadacson és a Nyírségben összesen 20 mintavételi helyen, 2021. május 10-től június 14-ig végezték VARL+ feromoncsapdák segítségével, a csapdatartalom hetente történő ellenőrzése mellett.

Gyapottok bagolylepke (*Helicoverpa armigera*)

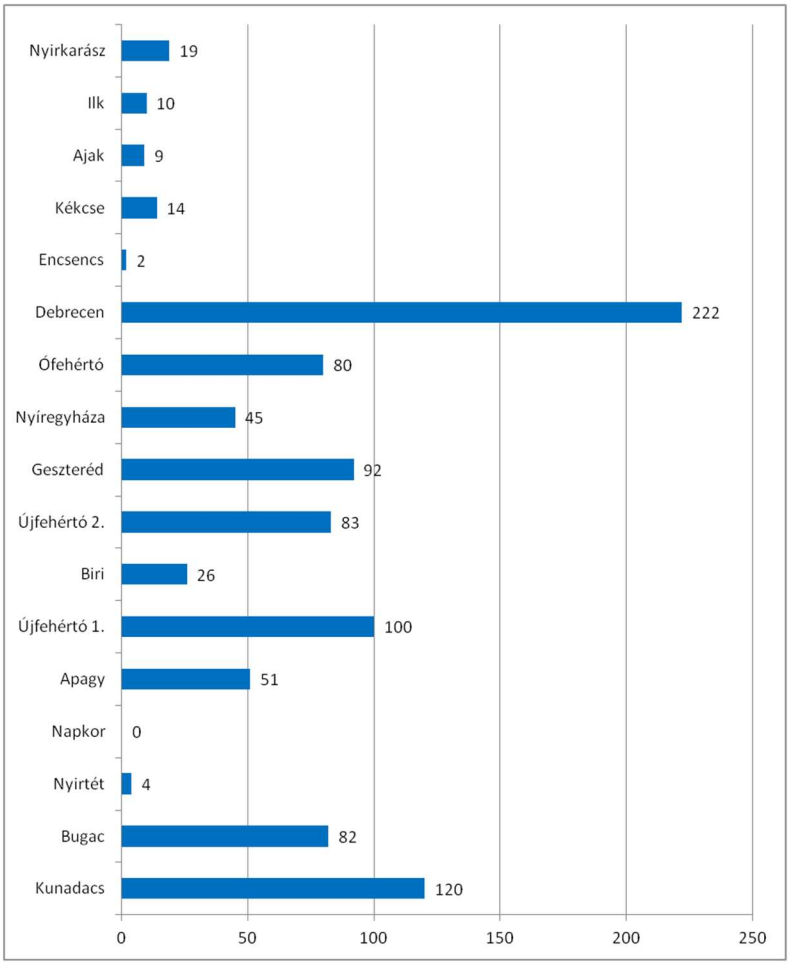

1. ábra: A vizsgálati helyszíneken kihelyezett VARL+ csapdák által fogott gyapottok bagolylepke összesített fogási eredményei (2022)

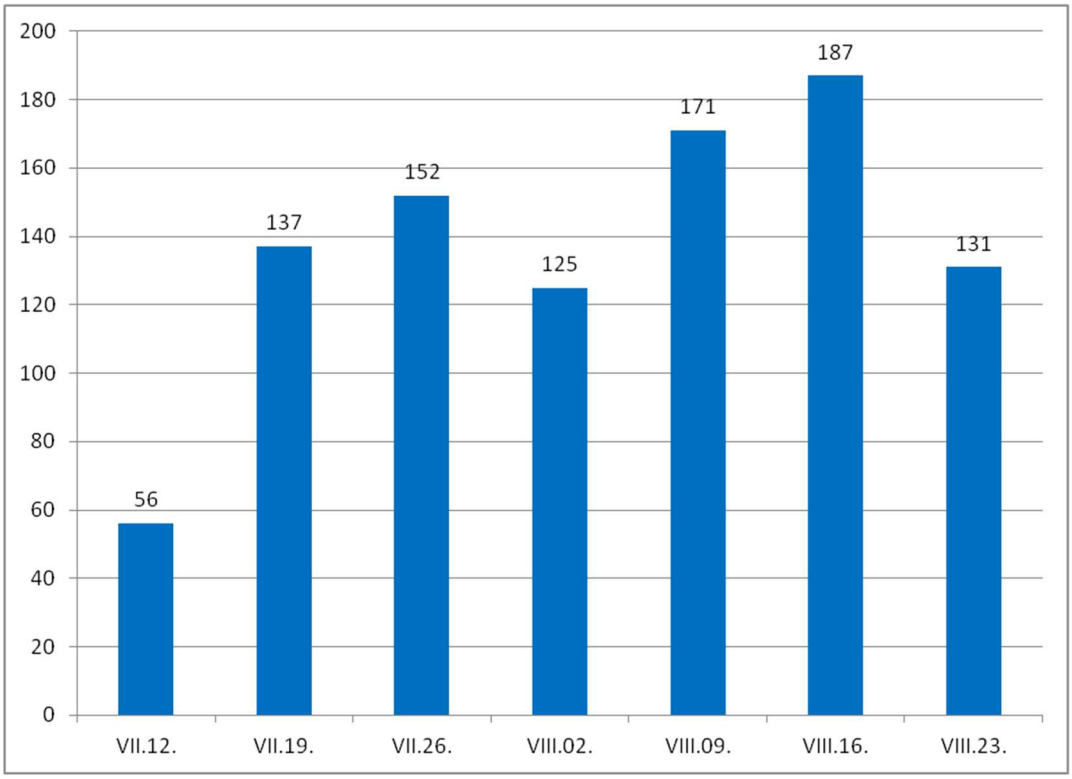

2. ábra. A különböző vizsgálati időpontokban fogott gyapottok bagolylepke egyedszámok alakulása a VARL+ csapdák fogási eredményeinek alapján (2022)

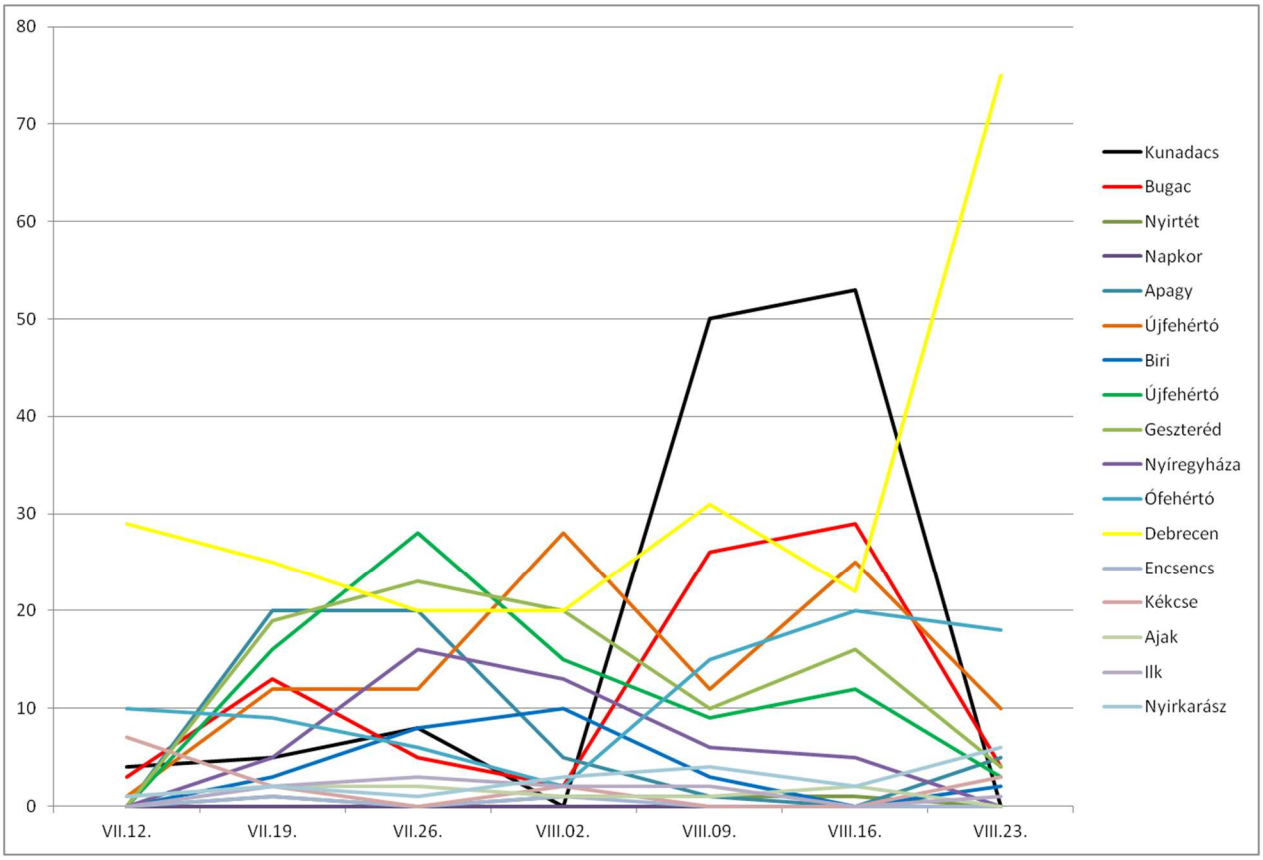

3. ábra: A gyapottok bagolylepke rajzásdiagramja a különböző helyszíneken a VARL+ csapdák fogási eredményeinek alapján (2022)

A 2022 évben a VARL+ csapdák összesen 959 gyapottok bagolylepke hím egyedet fogtak. A faj szaporodására kedvező a hűvösebb, párásabb csapadékosabb időjárás. A vegetáció elején az elhúzódó hűvös tavaszi időjárás kedvező hatással lehetett a felszaporodására.

2022-ben Debrecenben volt a legmagasabb száma a *H. armigera*-nak (*1. ábra*). A július 12-tól augusztus 23-ig tartó monitoring alapján jól látható, hogy a kártevőnek két egyedszámcsúcsa alakult ki: július 26-án és augusztus 16-án (*2,3. ábra*). Az egyedszámcsúcsok figyelembe vétele azért fontos, mert az általában egybe esik a kis lárvák kikelésével, amely a vegyszeres védekezés megfelelő időzítése.

Vetési bagolylepke (*Agrotis segetum*)

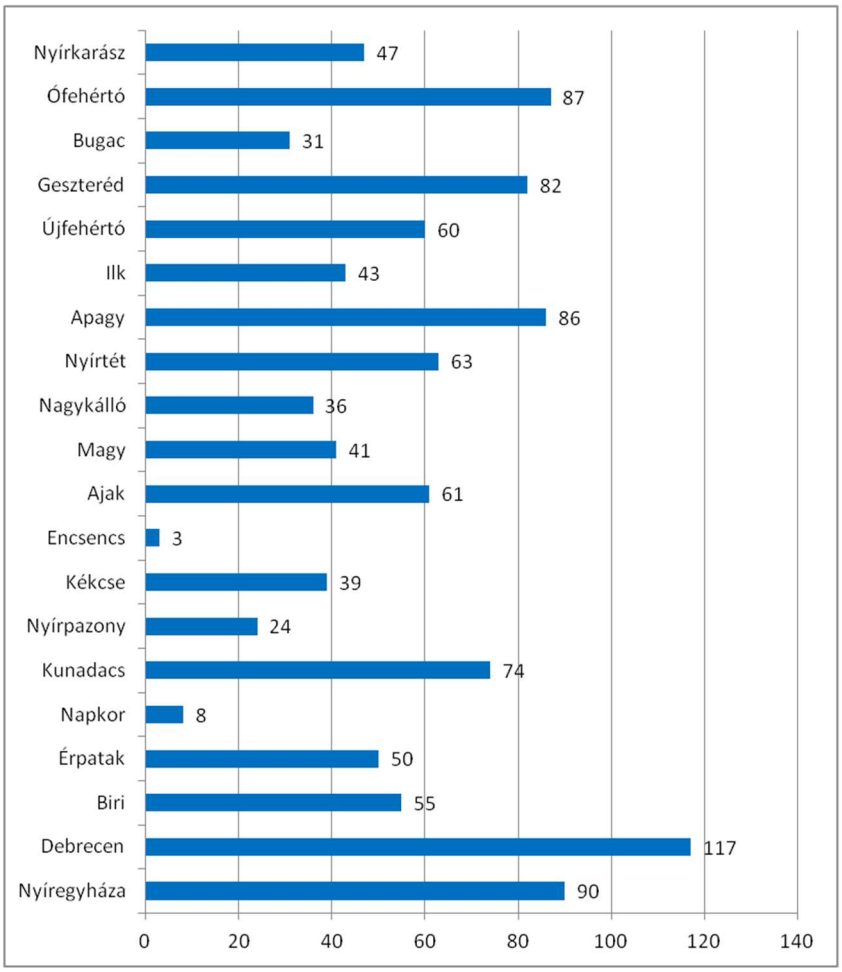

4. ábra. A vizsgálati helyszíneken kihelyezett VARL+ csapdák vetési bagolylepke fogási eredményei (2022)

A rendelkezésünkre álló adatok alapján a vizsgált ültetvényekben, 2022 évben összesen 1097 vetési bagolylepke hímet gyűjtöttek a csapdák. A legnagyobb számban Debrecenben, Nyíregyházán és Ófehértón fordult elő a kártevő (*4. ábra*). Jelentős egyedszámmal fogták meg a csapdák a vetési bagolylepkét Apagyon és Geszteréden. A legkevesebb egyedet Encsencsen és Napkoron fogtak a csapdák. Az előző évi eredmények alapján 2021-ben 1022, 2020-ban 2803, 2019-ben 1699, 2018-ban 1389, 2017-ben 1650, 2016-ban 1096, 2015-ben 3277, 2014-ben 3314, 2013-ban 2230 vetési bagolylepke hímet fogtak a kihelyezett feromoncsapdák.

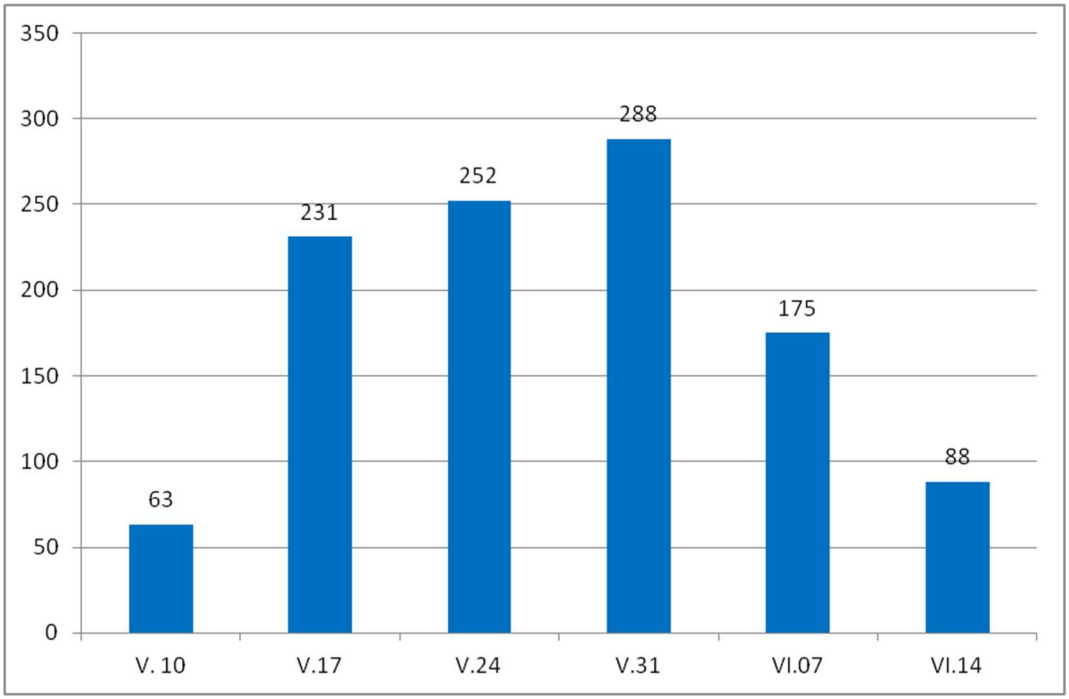

5. ábra. A különböző vizsgálati időpontokban fogott vetési bagolylepke egyedszámok alakulása a VARL+ csapdák fogási eredményeinek alapján (2022)

2022 évben a vetési bagolylepke rajzáskövetése a VARL+ csapdák segítségével május 10-től június 14-ig zajlott. A *5-6. ábra* adatai alapján látható, hogy a csapda kihelyezését követően május 17-e után emelkedett az egyedszám. Az egyedszámcsúcsot a május 31-i fogási adatok értékelésénél mutatták a csapdák, majd az egyedszám fokozatosan csökkenni kezdett. A vetési bagolylepke második nemzedéke a nyári hónapokban dohányon már nem okoz jelentős kárt, tovább vándorolnak, elsősorban a gabonafélékre.

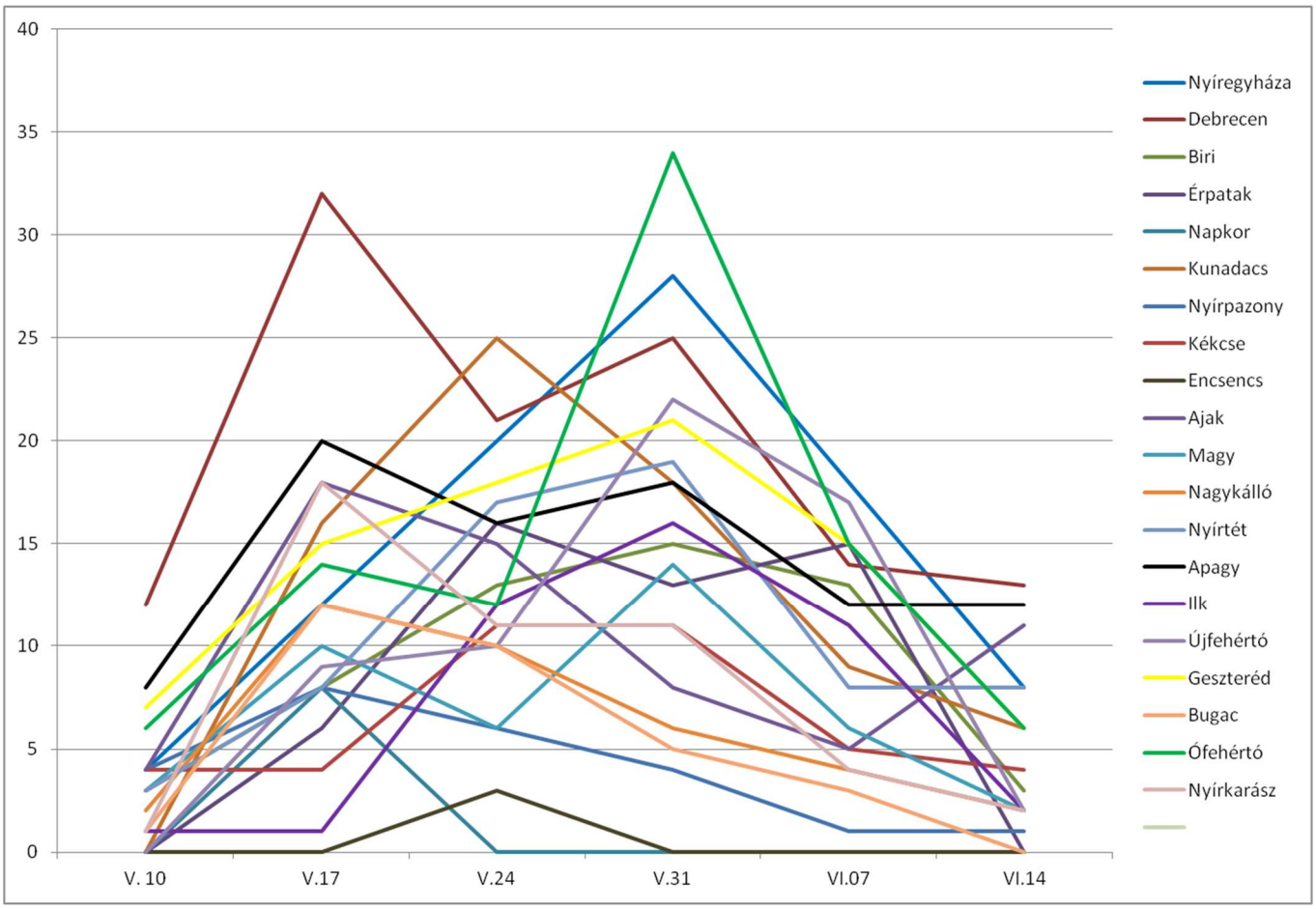

6. ábra: A vetési bagolylepke rajzásdiagramja a VARL+ csapdák fogási eredményeinek alapján (2022)

Budapest, 2022. szeptember 16.

Dr. Orosz Szilvia

Minőségirányítási referens
Entomológus

Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal
Élelmiszerlánc-biztonsági Laboratórium Igazgatóság
Növény-egészségügyi Diagnosztikai Nemzeti Referencia Laboratórium